

Марина ВОЙНА,
orcid.org/0000-0002-0447-7928
кандидат філологічних наук,
асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна) marusia1987v@gmail.com

Марія РАКІТІНА,
orcid.org/0000-0002-8182-7004
асистент кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
(Київ, Україна) yanuwevi4@gmail.com

МОВНА КАРТИНА СВІТУ У КИТАЙСЬКО-АНГЛІЙСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ (ПСИХОЛІНГВІСТИЧНИЙ АСПЕКТ)

Статтю присвячено аналізу питання актуалізації поняття мовної картини світу у разі китайсько-англійського перекладу. Мета цієї розвідки – розглянути основні відмінності у моделі мислення носіїв китайської та англійської мов, виявити форми їх мовного вираження та способи узгодження під час перекладу. Розглядається термін «мовна картина світу» як результат синергії мови та мислення, джерела її формування. Зазначається, що мислення спирається на мову і виражається мовою, воно властиве людству як виду, проте різні національності оперують різним образом мислення стосовно об'єктивного світу та суб'єктивного пізнання. Мова є не лише засобом відтворення думки, а й інструментом формування картини світу. Аналізуються точки зору на мовну картину світу різних дослідників. Звертається увага на безпосередній зв'язок з мовою та мисленням, де обов'язковим є поняття «автентична або справжня мова», коли мова вираження цілком відповідає формі та способу традиційного мислення мови перекладу. Наголошується, що серед великої кількості синтаксичних особливостей, які мають бути враховані під час перекладу, можна виділити основні: порядок слів і словосполучень, подвійне заперечення, узгодження числа, активний і пасивний стан, сурядність і підрядність тощо. Акцентовується, що процес будь-якого перекладу передбачає логічний аналіз. Логіка спроможна допомогти коректному розумінню тексту-оригіналу, і, як результат, основної ідеї, посилу, а також їх влучному вираженню у мові перекладу. Логіка тісно пов'язана з ключовими етапами аналізу та розуміння тексту-оригіналу. Китайцям властива суб'єктивність, а англійцям – об'єктивність. Зазначається, що китайська мова оперує в основному дієсловами активного стану, до того ж у реченні частим є їх одночасне вживання у великій кількості, тоді як в англійській мові перевага надається іменникам, прикметникам, службовим словам та іншим статичним частинам мови у функції дієслова. Підсумовується, що китайська мова схильна до конкретизації, а англійська до абстракції, тому у китайській мові часто використовуються слова та речення, які виражають конкретну характеристику (в основному дієслова); під час перекладу на англійську мову такі дієслова, як правило, замінюються на іменники чи прикметники абстрактного значення, що покликані виразити певні делікатні почуття або настрої.

Ключові слова: мовна картина світу, мислення, мова, переклад, китайська, англійська.

Marina VOINA,
orcid.org/0000-0002-0447-7928
PhD in Linguistics,
Assistant Professor at the Department of Languages and Literatures
of the Far East and South-East Asia
Institute of Philology
of Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Kyiv, Ukraine) marusia1987v@gmail.com

Mariia RAKITINA,
orcid.org/0000-0002-8182-7004
Assistant Professor at the Department of Languages and Literatures
of the Far East and South-East Asia
Institute of Philology
of Taras Shevchenko National University of Kyiv
(Kyiv, Ukraine) yanuwevi4@gmail.com

LANGUAGE PICTURE OF THE WORLD IN MANDARIN-ENGLISH TRANSLATION (PSYCHO-LINGUISTIC ASPECT)

This article analyses the concept of language picture of the world during Mandarin-English translation. The purpose of this research is to spot the main differences in thinking patterns of Mandarin and English native speakers, to identify the forms of their linguistic representation and ways of translating. The term 'language picture of the world' is considered a synergy between language and thinking, the source of its formation. Thinking process is based on and expressed by the language. Thinking is a distinctive feature of all humankind; however, a variety of national characteristics operates in different ways of thinking related to the objective world and subjective cognition (thinking). Language is not only a way of generating individual thoughts, but also a tool of forming pictures of the world that surrounds us. In this article, different researchers' perspectives on the language picture of the world are analyzed. Attention is drawn to the common connection between language and thinking, where the concept of 'authentic or real language' is compulsory and the language of expression is fully consistent with the ways of traditional thinking of the language of translation. In this research, it is noted that among a large number of syntactic features that must be taken into account during translation, we can identify the main ones: word order, double negation, singularity and plurality agreement, active and passive state of the verbs, subordinate and coordinate clauses etc. It is emphasized that the process of any translation involves logical analysis. Logic helps to understand the original text correctly, and, as a result, the main ideas, messages, as well as their accurate expression in the language of translation. Logic is integrated within the key stages of analysis and understanding of the original text. Subjective way of thinking prevails in Mandarin, while English favours objectivity. The Mandarin language operates mainly with active verbs, moreover, many of them are used simultaneously in a sentence, while English is endowed with nouns, adjectives and other parts of speech acting as verbs in a sentence. In this article, it is concluded that Mandarin tends to concretization, while English – to abstractions, therefore Mandarin often uses words and sentences that express a specific feature (mainly verbs). When translated into English, such verbs are usually replaced by nouns or abstract adjectives to express certain feelings or moods.

Key words: language picture of the world, thinking, language, translation, Mandarin, English.

Постановка проблеми. Мова – це мистецтво мислити. Різні моделі мислення продукують різні мови. Типи та форми мислення не є вродженими, вони формуються поступово протягом довгого часу як результат суспільної комунікації і є віддзеркаленням культури мови. За допомогою цього типу мислення ця культура мови вкорінюється, водночас безперервно оновлюється, всотуючи іноземну мовну культуру. У цьому контексті виникає поняття «автентична/справжня мова» чи то китайської, чи то будь-якої іншої. Тобто, коли мова вираження цілком відповідає формі та способу традиційного мислення мови перекладу. Мислення спирається на мову і виражається мовою, воно властиве людству як виду, проте різні національності оперують різним образом мислення стосовно об'єктивного світу та суб'єктивного пізнання. Мова є не лише засобом відтворення думки, а й інструментом формування картини світу. З огляду на стрімкий розвиток мовознавства постає нагальна потреба аналізу мовних явищ крізь призму психолінгвістики.

Аналіз досліджень. А. А. Залізняк визначає мовну картину світу як «сукупність уявлень про світ, які містяться у значенні різних одиниць такої мови (повнозначних лексичних одиницях, «дискурсивних» словах, сталих виразах, синтаксичних конструкціях тощо), які складаються у певну єдину систему поглядів і приписів (Залізняк, 2006: 206). У той час, коли мовна картина світу являє собою сукупність знань про світ, які втілені

у мові, національна мовна картина світу відображає національно-культурну специфіку світобачення народу як носія конкретної мови, тобто «результат віддзеркалення зовнішнього світу колективною свідомістю етносу в процесі його історичного розвитку» (Корнилов, 2003: 144).

Переклад безпосередньо пов'язаний з мовою та мисленням. У процесі будь-якого перекладу у взаємодію вступають дві мовні системи та два різні типи мислення, які між собою притягуються та відштовхуються. Таким чином, побудова синтаксично правильного перекладу, з огляду на особливості національної мовної картини світу, є не менш важливим завданням ніж підбір коректних лексичних та граматичних трансформацій.

Процес будь-якого перекладу передбачає логічний аналіз. Логіка спроможна допомогти коректному розумінню тексту-оригіналу, і, як результат, основної ідеї, посилу, а також їх влучному вираженню у мові перекладу. Логіка тісно пов'язана з ключовими етапами аналізу та розуміння тексту-оригіналу. У процесі перекладу слід раціонально використовувати форми та способи логічного вираження думки, лише за цієї умови можливе точне розуміння оригіналу, його правдиве та грамотне відтворення у перекладі.

Видатний американський лінгвіст Ю. А. Найда визначає трансформаційну модель перекладу. Така модель поміж усім зосереджує увагу не лише на дотриманні семантичних та формальних граматико-синтаксичних норм у мові перекладу,

але й пропонує проведення логічного аналізу як складової частини чи не кожного з ключових етапів процесу перекладу. Найда зазначав: «Будь-що сказане однією мовою може бути перекладене іншою мовою за умови, що форма повідомлення не є вирішальною» (Nida, 1986: 4). Якщо мови різняться формально, тоді очевидним та необхідним є домінування форми повідомлення над змістом у перекладі. Ступінь формальних змін визначається ступенем спорідненості мов. Автори пропонують розділити процес будь-якого перекладу на три етапи: 1) аналіз – відбувається спрощена трансформація вихідних синтаксичних структур у межах мови-оригіналу; 2) перенос – перенос ядерної синтаксичної структури на найбільш прості для аналізу форми мови-рецептора; 3) реструктурування – трансформація в межах мови-рецептора задля досягнення найбільшої відповідності до норм мови-рецептора (Nida, 1986: 11).

Вчені наголошували, що серед великої кількості синтаксичних особливостей, які мають бути враховані під час перекладу, можна виділити основні: порядок слів і словосполучень, подвійне заперечення, узгодження числа, активний і пасивний стан, сурядність і підрядність тощо. І оскільки такий етап (перенос) відбувається безпосередньо у мозку перекладача, він видається найбільш критичним з точки зору всього процесу перекладу, тоді як на інших двох етапах може безпосередньо залучатися стороння допомога.

Українські виші готують спеціалістів-перекладачів з двох-трьох іноземних мов, і через об'єктивні глобалізаційні причини перекладачі все частіше здійснюють переклад у парі іноземна-іноземна, радше ніж іноземна-рідна мови. Китайська та англійська, як робочі мови ООН, є представницькими і у низці інших організацій та інституцій, через те достовірний та грамотний китайсько-англійський переклад набуває виняткового значення та актуальності. У розрізі цього дослідження – психолінгвістичні аспекти перекладу, а саме залежність синтаксичної структури речення від національного типу мислення.

Мета статті. Мета цієї статті – розглянути основні відмінності у моделі мислення носіїв китайської та англійської мов, виявити форми їх мовного вираження та способи узгодження під час перекладу.

Виклад основного матеріалу. Суб'єктивність та об'єктивність. Мислення – форма опосередкованого та узагальненого способу відображення дійсності (Чупахин, Бротский, 1977: 4). Результатом процесу мислення є думка (ідея, поняття), яка виражається в образно-знаковій формі. Вивчення

мислення як форми відображення предметів та явищ навколишнього світу у судженнях та висновках є предметом формальної логіки. Логіка (грец. λογική від грец. logos – слово, значення, думка, мова) – наука про закони і різновиди мислення, способи пізнання та умови істинності знань і суджень (Великий тлумачний словник сучасної української мови, 2005). Логіка організовує думку, вона пронизує увесь процес перекладу, адже нелогічне мислення хаотичне. Відомий китайський перекладач Цянь Гечуань /钱歌川 називав логіку останнім козирем у рукаві перекладача і чи не єдино необхідною для нього властивістю. У перекладі кожне слово і речення має підпорядковуватися логіці та здоровому глузду, інакше помилок не уникнути.

Мислення може бути суб'єктивним та об'єктивним. Об'єктивність – визнання існування предметів та їх особливостей незалежно від суб'єкта пізнання, а суб'єктивність – залежність суджень, уявлень від суб'єкта, його поглядів та переконань. Китайцям властива суб'єктивність, а англійцям об'єктивність.

Так, китайська філософська традиція розглядає людину як основу основ, прагнучи до гармонії людини і природи, наголошуючи на єдності людини, Неба, землі (天人合一). Запропонована у «Іцзін» схема органічного цілого, у вигляді символу інь-ян та системи з 64-х гексаграм, фактично заклала основи китайської традиційної думки. Це традиційне для Китаю цілісне світосприйняття сприяло такому типу мислення, за яким окремі властивості певної речі розглядаються з позицій цілісності, тобто індуктивно. Через це суб'єктивне мислення ханців ґрунтується на індивідуальних потребах та прагматичних цілях, керуючись морально-етичними уподобаннями. Результатом стало протиставлення людини і природи (天人对立), а ставлення західної філософії до природи характеризується як поважливе та об'єктивне.

Для англійців, як представників західної ментальності, природа була об'єктом і пізнання, і дослідження, і підкорення. Важливою умовою для такого типу мислення стала антисуб'єктивність, за якої в основу покладено наукове знання, стверджується перевага фактичного судження над ціннісним.

Наприклад:

1) 命运是人民创造的。Destiny is created by the people.

2) 我每当听到一个旧友死去的消息，总要惆怅多时。(夏丐尊 “中年人的寂寞”) The news of any old pal's death will invariably make me sad in my heart for a long, long time.

Вищенаведені приклади демонструють, що у китайській мові на синтаксичному рівні суб'єктивність виражається використанням підмета, що позначає людину чи живу істоту, превалюванням активного стану дієслова; інколи речення взагалі може бути безпідметовим. В англійській мові підмет часто явно виражений та представлений неживою істотою, пасивні граматичні конструкції використовуються повною мірою.

Динаміка і статика. Як зазначалося вище, китайська мова оперує в основному дієсловами активного стану, до того ж у реченні частим є їх одночасне вживання у великій кількості, тоді як в англійській мові перевага надається іменникам, прикметникам, службовим словам та іншим статичним частинам мови у функції дієслова. Часто динамічне дієслово заміщується слабкими формами на -ing, -ed, тобто дієприкметниками та дієприслівниками. Наприклад:

1) 巴黎近日披上节日盛装。The whole Paris is in holiday array these days.

2) 小汽车盘旋着, 穿过村庄, 翻越峡谷, 沿着一条因解冻而涨水的小溪行驶。The car wound through the village and up a narrow valley, following a thaw swollen stream.

3) 旅游者拿着白色玫瑰花和彩旗在街道上行进。The paraders marched in the street, carrying white roses and banners.

4) 他来回晃着脑袋, 欲望在膨胀, 意志在萎缩。Back and forth his head swiveled, desire waxing, resolution waning.

Приклади демонструють, що завдяки переважаючому паратаксисту у китайській мові дієслово займає домінуючу позицію в реченні, що створює ефект динамічності, події розвиваються ніби в реальному часі. Однак під час перекладу на англійську мову слід, застосувавши низку лексико-граматичних та синтаксичних трансформацій, максимально залучити інші частини мови або форми дієслова.

5) 这是一篇有说服力的宣言。

[译文] This is a declaration that carries conviction.

6) 去年的端午节是一个礼拜五。

[译文] Dragon Boat Festival fell on Friday last year.

7) 该法庭的理事们一星期开庭4天。

[译文] The magistrates sit four days a week at the court.

Загалом, якщо говорити про переважання у двох мовах чи то динамічних, чи то статичних дієслів, не слід нехтувати винятками, коли наявна обернена ситуація. У китайських прикладах № 5–7 дієслова “开庭”, “有”, “是” не є динамічними за значенням і виконують скоріш описову

функцію. Проте під час перекладу на англійську мову вони набувають динаміки (sit, carries, falls), і такий переклад неодмінно виграє за стилем.

Конкретність та абстрактність. Прийнято вважати, що з точки зору вираження одного й того самого змісту китайська мова тяжіє до конкретності, тобто більше оперує образами із конкретним значенням для вираження абстрактного змісту; англійська ж мова повсякчас використовує абстрактні іменники для вираження складних почуттів. Наприклад:

1) 我以为世间最可宝贵的就是“今”, 最易丧失的也是“今”。因为他最容易丧失, 所以更得他可以宝贵。(李大钊(今) (邵志洪, 2005: 21).

[译文] Of all things in the world, I think, the present is the most precious, and also the most apt to slip through our fingers. We, therefore, treasure it all the more because of its transience (张培基译).

2) 有些时装设计师为了赶时髦, 舍弃了优雅别致的式样, 而一味追求袒胸露体的奇装异服。(包惠南, 2001: 27).

[译文] In line with latest trends in fashion, a few dress designers have been sacrificing elegance to audacity.

3) 男性不愿退休, 于他们预想中将要失去很多东西有关, 其中主要的是失去赚钱的机会, 而不是丧失对工作的依恋之情。(邵志洪, 2005: 21).

[译文] Reluctance among men to retire was associated with anticipated deprivations of mainly money rather than of attachment to work.

З поданих прикладів видно, що з метою вираження конкретного значення китайська мова послуговується переважно самостійними частинами мови у складі словосполучень чи сталих виразів, наприклад, “容易丧失/легко втратити”, “优雅别致的式样/граційний та незвичний”, “依恋之情/прихильний тощо. Це справляє враження реальності, прямолінійності, ясності висловлювання/ 实、直、显. У англійському перекладі, навпаки, застосовані такі абстрактні іменники, як “transience/швидкоплинність”, “elegance/елегантність”, “attachment/відданість”. Такий прийом абстрактизації значно розширює межі початкового кола значень, викликаючи у читача відчуття ірреальності, інакомовлення, таємничості.

Ствердження та заперечення. Наступна відмінність у типі логічного мислення китайців та англійців полягає у використанні стверджувальних та заперечних типів речення та граматичних конструкцій. Слід пам'ятати, що часом збереження форми у разі передачі змісту у перекладі з однієї на іншу мову може здатися недолугим та «чужомовним».

Наприклад:

1) **你真不够朋友**, 连一先令都不肯借。

[译文] *Some friend you are. You won't lend me a shilling.*

2) 虽然是头一回拜访女友父母, 张明**一点也不觉得局促**。

[译文] Zhang Ming was *quite at his ease* in spite of his first visit to his girlfriend's parents.

Переклавши перше речення "You are not a good friend..." дослівно, можна помітити, що мовного ефекту забракне, адже у мові оригіналу присутній такий стилістичний засіб, як сарказм, за допомогою якого мовець виражає свій гнів. У прикладі № 2 бачимо, що хоча у китайському оригіналі використано заперечну форму, але для англійської мови більше характерна стверджувальна форма вираження того самого значення.

Очевидно, що часто, працюючи з двома мовами, слід підходити до перекладу не прямо, а з протилежної сторони. Головне – це дотримуватися синтаксичної моделі та особливостей типу мислення носіїв мови перекладу. Інакше можна не лише втратити почуття автентичності тексту, але й породити непотрібну двозначність.

Прямота та стриманість (натяк).

У викладі інформації китайці часто дотримуються стриманості, зазвичай спершу констатують факти і вже після детального викладу означають власну думку чи погляд стосовно них. Англійці ж схильні до демонстративності, зазвичай насамперед виявляють власну точку зору, а вже потім описують відповідну їй ситуацію. Наприклад:

1) 接到你的来信**我十分愉快**。

[译文] *I am very happy* to receive your message of greetings.

2) 今晚有空吗? **我想请你吃饭**。

[译文] *I'd like to invite you to have a dinner* if you are free tonight.

3) **在四川西部**, 有一美妙去处。它背依岷山主峰雪宝顶, 树木苍翠, 花香袭人, 鸟声婉转, 流水潺潺。**它就是松潘县的黄龙**。

[译文] *One of Sichuan's nest spots is Huang Long*, which lies in Song Pan County just beneath Xue Bao, the main peak of the Min Shan Mountain. Its lush green forests, filled with fragrant flowers, bubbling streams and songbirds, are rich in historical interest as well as natural beauty.

З прикладів бачимо, що в китайській мові існує традиція не окреслювати мету, головна думка постійно кружляє навколо і лише наприкінці оформлюється у чітку словесну форму. Перші три приклади є яскравим тому підтвердженням. У реченні № 3 спочатку подано образний опис певної історичної місцини, що поступово збуджує

уяву читача, а лише потім дає конкретні відомості щодо неї. Однак у англійському перекладі прямий виклад «суто по справі» є необхідним з огляду на особливості вираження думки у мові перекладу.

Китайська мова належить до типу "topic-prominent", коли спершу окреслюється ситуація і лише згодом подається власна точка зору щодо неї, це своєю чергою справляє враження «важкого початку і легкої кінцівки/头重脚轻». Відомий китайський лінгвіст Чжао Юаньжень / 赵元任/ зазначав, що граматичне відношення між підметом і присудком у китайській мові не стільки відношення між суб'єктом дії та самою дією, скільки між темою та поясненням (коментарем). Тому суб'єкт та дія можуть розглядатися лише як особливий приклад таких відношень. Саме тому суб'єктивно-виражальний аспект зосереджений у кінці речення і характеризує мову стриманістю у вираженні оціночного ставлення. Для англійської ж мови характерним є "end-weight", що вимагає зосередження всіх важливих та великих за обсягом елементів у кінці речення ("头轻脚重"). За таких умов відносно важливою та суттєвою стає позиція підмета, що відносить мову до типу "subject prominent".

1) **我们认为**生活在不同政治社会制度下的各国人民应该共处, 不仅仅是消极共处, 而是要积极地友好相处, **这是正确而必要的**。

[译文] *We believe that it is right and necessary* that people with different political and social systems should live side by side – not just in passive way but as active friends.

2) 贵国政府一再表示, 协议中有关香港的安排不是权宜之计, **这种保证使我感到鼓舞**。

[译文] *I am heartened by the assurance* which your Government has repeatedly given that the arrangements for Hong Kong contained in the Agreement are not measures of expediency.

Китай – церемоніальна країна з історією у близько 5000 років. Етикет передбачає, що китайці доволі алегорично та вітїювато висловлюють свій погляд на ту чи іншу ситуацію, окрім того, залишають це на «десерт». Водночас англійці звикли висловлюватися прямо та відкрито.

Таким чином, беззаперечним фактом є те, що думка – це основа процесу перекладу. У перекладі відмінність у типі мислення носіїв двох мов може напряму впливати на точність перекладу. Лише усвідомивши спільне і відмінне в національному мисленні, можна підкреслити їх оригінальність у перекладі. Такий переклад буде виглядати автентичним та точним (张海涛, 1991: 23).

Висновки. Підсумовуючи, слід зазначити, що у китайській мові переважають дієслова, тоді як у англійській акцент робиться на іменники. Це

певною мірою свідчить про динамічні та статичні характеристики мов, хоча і це твердження не є абсолютним. У будь-якому разі головним завданням є найбільш ефективна та коректна передача інформації з мови оригіналу на мову перекладу. Китайська мова схильна до конкретизації, а англійська до абстракції, тому у китайській мові часто використовуються слова та речення,

які виражають конкретну характеристику (в основному дієслова); під час перекладу на англійську мову такі дієслова, як правило, замінюються на іменники чи прикметники абстрактного значення, покликані виразити певні делікатні почуття або настрої. Це питання заслуговує особливої уваги перекладача, щоб уникнути ситуації, коли переклад «ні те ні се».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови: Близько 250 000 слів / укл. та гол. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : Перун, 2005. 1728 с.
2. Зализняк А. А. Многозначность в языке и способы ее представления. Москва : Языки славянской культуры, 2006. 672 с., с. 206.
3. Корнилов О. А. Языковые картины мира как производные национальных менталитетов. Москва : Че Ро, 2003. 349 с., с. 144.
4. Чупахин И. Я., Бротский И. Н. Формальная логика. Ленинград : Ленинградский университет, 1977. 357 с. С. 4.
5. Nida E., Taber C. The theory and practice of translation. Vol. VIII. Brill, Leiden, 1986. 218 p. p. 4.
6. 包惠南. 文化语境与语言翻译[M]. 北京, 中国对外翻译出版公司, 2001. 25-48 页. 27.
7. 张海涛. 汉思维差异对翻译的影响[J]. 北京, 中国翻译, 中国对外翻译出版公司, 1991. 21-32页. 23.
8. 邵志洪. 汉英对比翻译导论[M]. 上海: 华东理工大学出版社, 2005. 17-29 页. 21.

REFERENCES

1. Velikij tлумachnij slovník suchasnoï ukrains'koyi movi: Bliz'ko 250 000 sliv / ukl. ta gol. red. V. T. Busel [Great Dictionary of Modern Ukrainian Language: About 250 000 words]. Kyiv; Irpin': Perun, 2005. 1728 p. [in Ukrainian].
2. Zaliznyak A. A. Mnogoznachnost' v yazyke i sposoby yeye predstavleniya [Polysemy in language and ways of its representation]. Moskva: Yazyki slavyanskoj kul'tury, 2006. 672 p. [in Russian].
3. Kornilov O. A. Yazykovye kartiny mira kak proizvodnye nacional'nyh mentalitetov [Linguistic pictures of the world as derivatives of national mentality]. Moskva: Che Ro, 2003. 349 p. [in Russian].
4. Chupahin I. Ya., Brotskij I. N. Formal'naya logika [Formal logic]. Leningrad: Leningradskij universitet, 1977. 357 p. [in Russian].
5. Nida E., Taber C. The theory and practice of translation. Vol. VIII. Brill, Leiden, 1986. 218 p.
6. Bao hui nan. Wenhua yu jing yu yuyuan fanyi [M] [Cultural Context and Language Translation]. Beijing, Zhongguo duiwai fanyi chuban gongsi, 2001. 25-48 ye. [in Chinese].
7. Zhanghaitao. Han siwei chayi ying dui fanyi de yingxiang [J] [The Influence of Differences in Chinese Thinking and English on Translation]. Beijing, Zhongguo duiwai fanyi chuban gongsi, 1991. 21-32 ye. [in Chinese].
8. Shaozhong. Han ying duibi fanyi daolun [M] [Introduction to Chinese-English Contrastive Translation]. Shanghai: Huadong ligong daxue chubanshe, 2005. 17-29 ye. [in Chinese].